MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-28 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 292/2005

Kawża Nru: 20

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat l-att taċ-ċitazzjoni ppreżentata fil-31 ta' Awissu, 2005 li permezz tagħha l-attur ippremetta:

Illi l-kontendenti għaddew għaċ-ċerimonja taż-żwieġ fit-13 ta' Ġunju, 1997, kif jirriżulta mill-anness ċertifikat Dok. A;

Illi l-kontendenti sseparaw permezz ta’ kuntratt ta’ separazzjoni in atti Nutar ___________ tat-13 ta’ Marzu, 2005, kopja tal-kuntratt hawn anness u mmarkat Dok. B;

Illi dan iż-żwieġ huwa null *stante* li l-partijiet ma kellhomx id-diskrezzjoni meħtieġa għall-ħajja matrimonjali jew għad-drittijiet u l-obbligi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, kif ukoll għaliex kien hemm anomalija psikoloġika serja li tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li twettaq l-obbligi essenzjali taż-żwieġ;

Illi l-kunsens ta’ l-attur inkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-konvenuta li tista’ mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa, kif ukoll għaliex il-konvenuta ma kellhiex fiż-żmien li sar iż-żwieġ, kif ukoll minħabba raġuni temporanja, setgħat intelletwali jew ta’ rieda biżżejjed biex jinħoloq kunsens għaż-żwieġ;

Tgħid għalhekk il-konvenuta għaliex m’għandhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. tiddikjara null u mingħajr effett iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti fit-13 ta’ Ġunju, 1997 u dan *ai termini* ta’ l-Artiklu 19 tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta’ Malta.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenuta li hija nġunta għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta’ l-attur maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta’ l-eċċezzjonijiet, ippreżentata fit-2 ta’ Mejju, 2006, li permezz tagħha l-konvenuta eċċepiet bir-rispett:

1. Illi hija tirrespinġi l-pretensjonijiet attriċi bħala nfondati fil-fatt u fid-dritt *stante* li da parti tagħha ma kienet taħti għall-ebda nuqqas li jirrendi ż-żwieġ ta’ bejn il-kontendenti null.

2. Illi jekk l-attur huwa ħati ta’ xi nuqqas li jista’ jirrendi ż-żwieġ bejn il-kontendenti null, il-konvenuta

m'għandhiex tbati spejjeż ta' din il-proċedura, li għalhekk għandhom jiġu sopportati fl-intier tagħhom mill-attur.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet.

Rat il-verbal tas-seduta tat-28 ta' Marzu, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1997 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta, kif ingħad, qegħda tikkontesta t-talba.

Naturalment kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-inċiżi ta' l-Artiklu 19(1) ċitati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta’ xi parti li jkun b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b’anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta’ xi parti jkun inkiseb b’esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Kif qalet il-Qorti ta’ l-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta’ Jannar, 2006);

“*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe’ li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b’anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta’ min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta’ l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b’att pożittiv tal-volonta’ ta’ dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta’ simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita’ ta’ żwieġ bażata fuq il-kawżali ta’ simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq

nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Il-Qorti ta' l-Appell ukoll fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.*" F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Huwa ċar illi f'dan l-ambitu, minn eżami tal-provi prodotti lill-Qorti, ma jirriżultax li t-talbiet attriċi ġew sodisfaċentement provati. Il-biċċa l-kbira tal-provi ta' l-attur jirrigwardaw dak li ġara wara ż-żwieġ, u dan naturalment għandu valur limitat f'kawża simili ossija huwa biss importanti biex jitfa' dawl fuq is-sitwazzjoni prevalenti meta jkun ingħata l-kunsens. L-allegazzjoni ta' l-attur li l-konvenuta żammet kuntatt ma' *ex boyfriend* tagħha, apparti li huwa dubjuż kemm dan fih innifsu

jikkostitwixxi xi fattur relevanti, ġiet miċħuda mill-konvenuta bl-iktar mod ċar u fil-fehma tal-Qorti din kienet l-unika raġuni possibbli biex tiġi milqugħa t-talba attriċi fis-sens li ma jkunx hemm dubju serju fuq il-kunsens ta' xi parti li tkun għadha f'relazzjoni ma' ħaddieħor. Kif ingħad pero' ma hemm ebda prova konvinċenti f'dan is-sens, u jidher li l-attur qiegħed jitlob l-annullament biex ikun jista' jerġa' jiżżewweġ wara li dan iż-żwieġ ma rnexxiex. Din naturalment ma hija ebda bażi biex annullament jiġi akkordat.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiċħad it-talba attriċi u l-ispejjeż jitħallsu mill-attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------